

Sessió inaugural

El dia onze de març de mil nou-cents noranta-u, se celebrà la Sessió inaugural del Primer Congrés Català de Geografia. L'acte s'efectuà a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans. Presidí, en nom de l'Institut, el seu vice-president doctor Enric Casassas, al qual acompanyaren el Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, senyor senyor Josep Gomis i Martí, el diputat provincial de Tarragona, Josep M. Pànicello i la vice-rectora de la Universitat de Barcelona, doctora Encarna Roca. En nom de la Societat Catalana de Geografia era a la mesa el president de la Institució, el professor Lluís Casassas i Simó.

La mesa presidencial de la sessió inaugural del Primer Congrés Català de Geografia durant el parlament del vice-president de l'Institut d'Estudis Catalans.

La sala Prat de la Riba era plena de gom a gom. Entre els assistents, a més de tots els membres de la Junta de Govern de la Societat Catalana de Geografia, hi havia Rosa Batlle, Vittorio Bonerba, de la Universitat de Bari, Jaume Busqué, Anna Cabré, J.M. Carreras i Puigdemolas, Jordi Cortès, Frederic Cunat, de la Universitat de Lilla, Helena Estalella, Joan-Pere Gensane, de Perpinyà, Agustín Hernando, Montserrat Iglésies, Enric Lluch, M. Jesús Marquès, Francesc Nadal, Oriol Nello, Isabel Pujadas, Lluís Riudor, Josep Rusinol, Joan-E. Sánchez, Josep Serra i Batiste, Roser Serra, Concepció Sugranyes, Joan Vilà i Valentí, entre molts d'altres.

El vice-president de l'Institut d'Estudis Catalans, senyor Enric Casassas, obrí Tacte amb unes paraules amb les quals assenyala la importància que la celebració del Congrés tenia per a la consolidació general de la cultura. Indicà que l'Institut se sentia orgullós de les activitats que duïen a terme les Societats filials, sobretot quan, com en aquest cas, s'incloïen en un programa constant d'actuació de valor científic molt alt. Encoratjà la Societat Catalana de Geografia a perseverar en aquest camí, la felicità per la convocatòria del Congrés i, en acabar, concedí la paraula al president de la Societat Catalana de Geografia, que havia de pronunciar la lliçó inaugural.

El títol del parlament del doctor Lluís Casassas i Simó era *La continuïtat de la geografia catalana*. Durant una hora, el president passà revista als fets més característics que permeten d'afirmar que la geografia catalana sempre ha estat una activitat arrelada al país, conreada, també, per científics d'altres especialitats, enginyers, urbanistes, juriconsults, arquitectes, historiadors, etc.

El doctor Casassas no s'allargà massa en Testudi dels precedents més remots (Calça, Gil, Manescal, Aimeric, Pujadas...) sinó que ho féu a partir de l'anàlisi de les figures que aparegueren a partir de la segona meitat del segle XIX, sobretot a partir del retorn de la Universitat, que feia més d'un segle que havien traslladat a Cervera.

Assenyala els diferents àmbits on Tactivitat dels geògrafs catalans ha estat més intensa, com, per exemple, en Testudi de la geografia física, de tan llarga tradició i de conreu constant en totes les seves branques, en l'anàlisi i aplicació de la geografia urbana i la urbanística que, a mesura que creix el fenomen urbà, es desenvolupa en un gran nombre d'escoles i tendències, en la geografia social i la demografia, que compten amb precedents il·lustres i un auge recent espectacular, en l'ordenació del territori, el paisatge i la divisió territorial, que compten amb alguns dels més prestigiosos i destacats conreadors del camp geogràfic. «Per això —digué el doctor Casassas— Testudi de la història de la geografia no es pot realitzar sense una valoració de les aportacions de les branques citades».

Parlà, també, de la difícil institucionalització de la geografia i de l'entrada a la Universitat, del seu arrelament i de la creació dels departaments universitaris nous. Abans ja havia parlat del paper dels excursionistes i dels científics i pedagogs amants de l'excursionisme que aportaren al corrent geogràfic el cabdal extens dels seus coneixements. D'aquestes aportacions en va eixir el cos de la ciència geogràfica que s'ha anat sedimentant amb l'elaboració universitària del pensament geogràfic científic.

Finalment, el doctor Casassas parlà del Primer Congrés Català de Geografia, de les raons que van dur la Societat Catalana de Geografia a convocar-lo, de les persones que

han intervingut a la seva organització, de la contribució de moltes ciutats a la preparació de sessions i jornades plenes de contingut geogràfic, de l'amplitud de la convocatòria i de la seva acceptació. Lamentà la no-presència dels que s'han autoexclòs del Congrés i demanà la col·laboració de tots per assolir no solament l'èxit de les sessions, sinó per consolidar els resultats que se n'obtinguin i continuar la tasca empresa.

El president Lluís Casassas llegeix el discurs inaugural.

Lluís Casassas no va voler cloure la seva dissertació sense agrair la seva col·laboració a tots els que han participat a la preparació del Primer Congrés Català de Geografia i als que amb la seva assistència han conferit realçament en aquest acte. Tornà a recordar la continuïtat de la geografia catalana —de la qual aquest Congrés és exemple— i acabà amb els mots següents:

«Ens agradaria pensar que amb aquest procedir som fidels a una conducta constant de la Societat Catalana de Geografia i, especialment, a l'exemple dels nostres mestres més immediats. Crec que no es poden oblidar mai les ensenyances de respecte, de tolerància, de dedicació, de rigor i de rectitud, d'enteresa, d'esforç i de generositat, de desinterès i d'abnegació constant que ens legaren persones com Pau Vila, com Josep Iglésies i com Lluís Solé i Sabarís, la presència dels quals és constant en el nostre pensament —i avui, si és possible, encara més— com és permanent el record del seu saber treballar incessant, enamorats com foren de la convivència, de la fermesa moral, de la geografia i de la plenitud total del nostre país».

Finalment, el conseller de Governació senyor Josep Gomis i va cloure Tacte amb unes paraules d'encoratjament. Parlà del lligam del seu Departament amb la Geografia (problemes de la divisió territorial, de la distribució de la població, d'enclavaments, d'administració local, etc), féu vots per Tèxit del Congrés i felicità els seus organitzadors.

En acabar Tacte, durant molta estona, els assistents continuaren a les galeries altes del Pati de la Casa de Convalescència, i comentaven el desenvolupament de la sessió inaugural que s'acabava de celebrar, el programa general del Congrés i el contingut de tots els actes previstos.

El professor Lluís Casassas, president de la Societat Catalana de Geografia pronuncia la lliçó inaugural.

Les paraules del Conseller de uovernacio sr. Josep uomis.

Una vista de la Sala Prat de la Riba durant la sessió inaugural.